

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

ophør i 1951 og sluttelig situationen i dag med hele den internationale usikkerhed omkring de økonomiske konjunkturers udvikling.

Efter dette forsøg på at ridse efterkrigsperiodens økonomiske historie op i store træk følger en nærmere analyse af 1954s økonomiske vilkår, såvel set fra et internationalt som fra et dansk synspunkt. Dette er naturligvis oversigtens vigtigste afsnit, og her kunne den i og for sig have sluttet. Vi har imidlertid fundet det både fristende og nyttigt at forsøge at kaste blikket endnu et stykke videre frem. Det betyder ikke, at vi har gjort noget forsøg på at optræde som statsautoriserede spåmænd. Hvorledes fremtidens økonomiske forløb på længere åremål udvikler sig, ved vi lige så lidt om som alle andre. Midt i al den altdominerende usikkerhed, der omfatter fremtiden såvel politisk som økonomisk, er der imidlertid een faktor, der lader sig forudberegne med næsten matematisk nøjagtighed. Det er befolkningsudviklingen, for så vidt angår forskydningerne, der vil opstå, efterhånden som de store fødselsårge fra krigsårene vokser op og melder sig på arbejdsmarkedet. I oversigtens sidste kapitel har vi forsøgt at rulle de perspektiver op, som bliver følgen heraf. Det er ikke tanken hermed at tegne noget billede af fremtiden. Andre forhold kan jo ændre sig samtidig. Hensigten har blot været at give et rent foreløbigt indtryk af, hvad denne ene faktor — den store fødselshyppighed under krigen — alene vil bevirke, og hvilke krav der alene som følge heraf vil stilles til samfundet af valuta- og erhvervs-politisk art for at skaffe tilfredsstillende uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, når disse store årge i løbet af et par år vil melde sig på arbejdsmarkedet.

Jeg skal afstå fra ved denne lejlighed at give noget referat af oversigtens historiske afsnit. Derimod skal jeg tillade mig at gå lidt nærmere ind på oversigtens bedømmelse af udsigterne for dansk økonomi i det kommende års tid.

Den usikkerhed, som præger den internationale konjunktursituation, gør det selvsagt umuligt at udtrykke præcise forventninger. Årsoversigten når imidlertid til det resultat, at de internationale vilkår næppe

vil ændres så stærkt, at det kan nå at påvirke dansk økonomi væsentligt i 1954. I de vesteuropæiske lande som helhed har den økonomiske aktivitet været stigende i 1953, og der er ikke noget, der tyder på, at der i Europas indre økonomi for de kommende måneder vil opstå ændringer. Efter spørgslen i de europæiske lande ligger på et højt niveau, og alt taler for, at den vil blive på dette høje niveau, hvis der ikke kommer påvirkninger udefra, som tvinger Vesteuropa ind på en nedadgående linie.

Usikkerhedsmomenterne ligger i USAs økonomi. Den amerikanske højkonjunktur standsede i løbet af sommeren 1953, idet fremgangen ophørte, og efterårs månederne bragte en mindre nedgang i produktion og beskæftigelse i Amerika.

Hvis denne amerikanske udvikling blev overladt til sig selv, ville der være alvorlig fare for, at foreløbig svag nedgang ville blive forstærket. Risikoen er, at en nedgang i de amerikanske forretningsdrivendes lagre og i investeringerne vil falde sammen med en reduktion af den amerikanske regerings udgifter. Det afgørende nye er jo, at forsvarsudgifterne i USA passerede højdepunktet i sommeren 1953 og nu bevæger sig nedad, og dette har selvsagt virkninger på hele det økonomiske forløb. Når man ud af disse grundlæggende faktorer ikke tør drage den slutning, at vi står overfor et konjunktursammenbrud i USA, skyldes det, at USAs regering klart har udtrykt sin vilje til at gribe ind og begrænse nedgangstendenserne, så der højst skulle blive tale om en mindre tilpasning. Det er naturligvis umuligt på det foreliggende grundlag at bedømme, om disse indgreb vil blive tilstrækkelig effektive og komme tidligt nok. Uden at drage bestemte konklusioner har vi imidlertid anset det for mest sandsynligt, at en eventuel nedgang i den amerikanske økonomi ikke vil udvikle sig så hurtigt og kraftigt, at den vil kunne få afgørende indflydelse på de internationale priser og på Danmarks afsætningsmuligheder i udlandet før tidligst i slutningen af 1954.

Den analyse af Danmarks økonomi i det kommende år, som oversigten giver, er derfor baseret på den forudsætning, at der ikke sker væsentlige ændringer i Danmarks økonomiske klima i 1954. På den baggrund må vi i dag regne med at såvel import-